

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta (tallennettu lausuntopalveluun, lausuntopalvelu.fi)

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/30542/2025

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, jolla pannaan täytäntöön yritysten kestävyysraportointia koskevan ns. muutosdirektiivin säännökset.

Kaupan liitto kannattaa kestävyysraportointia koskevan sääntelyn sujuvoittamista ja yksinkertaistamista yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Raportointivelvoitteet tulee kansallisella tasolla rajata EU-säädöksen mukaan ja välttää kansallista lisäsääntelyä.

Kaupan liitto kannattaa, että kansallisena säännöksenä sallittaisiin vapaaehtoinen sitoutuminen kestävyysraportointivelvoitteisiin niille yrityksille, jotka eivät kuulu direktiivin tulevan soveltamisalan tarkoitamiin raportointivelvollisiin. Luonnoksen mukaan yritys voisi halutessaan, oma-aloitteisesti sitoutua täysimääräisesti kestävyysraportointiin yrityksiin ja siten rinnastua täysimääräisesti kestävyysraportointiin yrityksiin. Kaupan liitto katsoo, että lainsäädännön tulee mahdollistaa myös sellainen yritysten kestävää liiketoimintaa kuvaavien katsausten julkaisu, joka ei täytä direktiivin vaatimuksia. Lainsäädännön on kuitenkin tältä osin oltava selkeää, jotta nämä katsaukset eivät sekoitu viralliseen kestävyysraportointiin.

Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajaaminen vapaaehtoisessa raportointistandardissa määritellyyn tietoon selkeyttää raportointivelvoitteiden ulkopuolisten yritysten valmistautumista mahdollisiin tietopyyntöihin. Samaan aikaan Kaupan liitto on huolissaan, että varsinaiseen raportointiin velvollisilla yrityksillä on mahdollisuus saada riittävät tiedot ketjusta voidakseen täyttää lakisääteiset velvoitteensa. Vapaaehtoisen standardin perusteella raportoitavien tietojen riittävyys tulisi tästä syystä varmistaa.

Kaupan liitto kannattaa tilintarkastuslain 3 lukuun ehdotettavaa uutta kansallista säännöstä, jonka mukaan kestävyysraportointitarkastaja voisi antaa kestävyysseikkoja koskevien tietojen todenperäisyydestä varmentavan lausunnon siinäkin tapauksessa, että tiedot esitetään muuten kuin lakisääteisen kestävyysraportin toimintakertomuksessa. Vapaaehtoisen raportointistandardin mukaisten raporttien varmentamiseen tulisi luoda virallisesti prosessi ja pätevyudet laajemminkin, jolloin pätevyyden voisi saada muutkin, kuin tilintarkastaja / tilintarkastusyhteisöt. Varmentamisen tarpeellisuuden arvioiminen jäisi yrityksen päätettäväksi.

Raportointivelvoite koskettaa jatkossa harvempia yrityksiä, mutta moni yritys jatkaa VSME-raportoinnilla. VSME-raporttien varmentamiseen tarvitaan nopeasti prosessi ja tulkinta, jotta raportoivat yritykset voivat vastata myös sidosryhmiensä odotuksiin varmennetuista raporteista. Tilintarkastusosaaminen ei ole välttämätön vaatimus asiantuntevaan varmentamiseen, ja kustannustehokkaan raportoinnin ja varmentamisen näkökulmasta olisikin tärkeää, että myös muilla toimijoilla olisi mahdollisuus saada toimilupa varmentamiseen. Sopiva taho varmentajien akkreditoijaksi voisi olla esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriön alainen FINAS, joka tarjoaa jo nyt akkreditointipalveluita esimerkiksi ISO-standardeihin liittyen.

Kaupan liitto katsoo, että lakimuutoksia voitaisiin alkaa soveltaa jo 1.1.2025 alkaneella tilikaudella. Tämä olisi erityisen merkityksellistä niille yrityksille, jotka nykyisin nojalla ovat raportointivelvollisia vuoden 2025 tilikaudelta, mutta jotka työllistävät alle 1000 henkilöä. Näissä tapauksissa yhtiöt voisivat itse päättää direktiivin mukaisen kestävyysraportoinnin jatkamisesta vapaaehtoisesti.